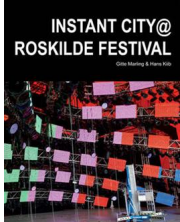

Instant City@Roskildefestival.dk af Gitte Marling & Hans Kiib

Gitte Marling & Hans Kiib
Instant City@Roskildefestival.dk
403 sider
Aalborg Universitetsforlag

Roskilde Festivalen er fysisk slut for i år, men et eller andet sted ligger den og lurder i overordentlig mange danskere og vesteuropæeres bevidsthed som en happening ud over alle grænser. For de, der har lyst til at betragte fænomenet fra en akademisk, sociologisk, arkitektonisk og reflekterende synsvinkel, er der nu udkommet en bog, der krydser disse linjer og mange flere. Den er god, men der er minusser.

For nu at begynde i småtingsafdelingen, så er det ærgerligt, at et halvvidenskabeligt værk krydres med stave- og kommafejl. Bogen er på mange måder ret så grundig, så det vil vi også tillade os at være. Der skal eksempelvis være komma foran *at* i 4. linje nederst på side 37, og der skal ikke R i endelsen af ordet

fungere

på side 31. Endvidere staves

laboratorier

ikke som på side 59. Og hvad mener De om dette citat fra festivalens talsmand Esben Danielsen. Ordret citeret:

Det er en oplevelsesby, hvor målet er at komme og opleve noget samme

. Der skulle naturligvis have stået

sammen.

Bare for at nævne et par småting. Og for at tilskynde en meget grundig korrekturlæsning til kommende oplag.

Endvidere har oversætteren generelt taget sig pæne friheder, hvilket i visse passager giver

nogle sjove udskejelser.

"Sproget er mest dansk, svensk og norsk, men også engelsk, tysk, hollandsk eller eksempelvis spansk blander sig - **it doesn't matter**"

er blevet til

*The languages are mainly Danish, Swedish and Norwegian, but English, German, Dutch and Spanish, to name but a few, are also heard - **no importa**.*

No importa er jo spansk og passer umiddelbart godt ind som ordvalg til netop det sidstnævnte sprog talt på festivalen - spansk. Det er bare ikke korrekt oversat i konteksten fra den danske version, hvor det altså er den engelske vending *it doesn't matter* bliver anvendt.

Inviterer til dialog er på side 30 blevet til prompt dialogue, som, hvis man er rigtig kreativ, højst kan komme til at betyde *tilskynde* eller *fremkalde* og altså sprogvidenskabeligt giver en ganske anden mening

,

inviterer

er en aktiv indbydelse.

Mens *enorm størrelse* er blevet til *became huge*. Noget tamt må man sige.

Oplægget til bogen fra forlaget lyder sådan her:

Bogen præsenterer

festivalens koncepter og værdigrundlag.

På baggrund af en række observationer og analyser præsenteres byens plan, rum og arkitektur, samt bylivets interaktion

hermed. Analyserne suppleres med 12 fortællinger, hvori deltagerne selv beretter om deres hverdagsliv under festivalen, om de selviscenesatte fester, om festivalkulturen og om deres oplevelser af musikken, arkitekturen og kunsten. De præsenterer deres byterritorier og de steder, som har en særlig betydning eller kvalitet for dem. Bogen har i sine teoretiske og opsamlende afsnit fokus rettet mod den midlertidige oplevelsesbys muligheder for at eksperimentere med et 'open minded' og socialt inkluderende byliv båret af latterkultur, performativ arkitektur og grotesk realisme. Der peges på en række eksempler, der rummer store potentialer for en videre udvikling og bearbejdning af den midlertidige by, og som kan være til inspiration for alle der arbejder med urban design, oplevelsesdesign, performativ arkitektur.

Holder det så?

Indholdsmæssigt kunne man i forhistorien til Roskilde Festivalen have ønsket sig, at forfatterne havde boret lidt mere i, hvad der er blevet af Woodstock-Festivalen. Den er naturligvis nævnt som den legendariske og skelsættende begivenhed, den var i 1969. Men altimens The Isle of Wight Festivalen får med sig, at allerede året efter skred myndighederne ind og tæmmede størrelsen til det dræbende ingenting, mens Burning Man Festivalen har haft mange gode, eksperimenterende år, der på sættersvis ligner kulten omkring Roskilde Festivalen, wa så med Woodstock, ja wa så med Woodstock . . . , go'e gamle Woodstock med en halv million menneskers råb og skrig på kærlighed og musik??

Nu ved vi jo på www.bogsyn.dk, at festivalen over there er gentaget nogle gange, f.eks. i 1989, mens der i 1994 og 1999 groede den rene kommerzialisme ud af samme festival, og hvilken indflydelse det så måtte have haft i diverse festivals kultur- og sociologibegreber.

Sådanne ting kunne vi godt have tænkt os at få at vide af forfatterne til bogen her, som iøvrigt er et fint dokument over, at Roskilde Festivalen ikke er en enhed hældt ud over et tilfældigt stykke jord ved Roskilde, at den heller ikke er blot er en kunstnerisk og mediekulturel begivenhed med enorme logistiske udfordringer, som man løser hen ad vejen. Men at den historisk er et af de helt særlige offentlige, midlertidige rum, der har rødder langt, langt tilbage i civilisationen, og som i denne sammenhæng også bliver beskrevet med referencer tilbage til 60ernes oplæg og diskussioner med situation construite og de utopiske byer og endvidere paralleller til slut-tressernes "Instant City"-projekt, som fokuserede på mobile enheder,

læringsmiljøer, kulturscener og alskens isenkram indlemmet for en kort tid i et eksisterende samfund. Og at der endvidere er paralleller til nutidige instant urbanism projekter som vender velkendt og konform grænsende til det magelige adfærd på hovedet og iscenesætter fænomener på en arkitektonisk udfordrende måde.

Ikke nok med at nutidige og næsten før-nutidige paralleller til Roskilde Festivalen anskues, vi kommer i undersøgelsen af Roskilde Festival også ind på begrebet *Urban Songlines*, som er steder og strækninger mellem de sten, vandløb, skove, marker, hvor vore forfædre har ladet deres begivenheder udspille - det hellige sted for disse vore forfædres efterkommere - deres klan.

Herved hæver Instant City@Roskilde Festival.dk sig op på et fænomænologisk niveau, idet disse Urban Songlines refererer til den måde, hvorpå mennesker lever og bevæger sig på igennem et moderne bylandskab.

Bogen refererer videre til en anden bog fra firserne om nomadefolk og deres måde at navigere i landskabet på. Det er Bruce Chatwin *The Songlines* - på dansk *Drømmespor* -, der beskriver studier af den oprindelige, australske befolkning og disse drømmespor, der indeholdt hellige steder eller fortællinger. Sporene bliver altså en slags atlas eller vejviser.

Alt dette og meget mere om urbefolkningen står beskrevet, og såvel i som mellem linjerne i en meget velillustreret bog kan man læse, at der er en ganske lige linje fra det urmenneske, som idag har trang til at følge visse naturlige linjer i disse midlertidige bylinjer, og så tilbage til stammefolkenes behov for at få blot en smule struktur på uendeligt store felter. Vidste vi forresten, at enhver uraustralier havde to fædre - en biologisk far og en åndelig far. Nej, vel. Forfædrene havde skabt sange, som lå i versepar på jorden, et versepar for hvert af forfaderens trin. Når en gravid kvinde så bevæger sig rundt, springer "åndebarnet" op gennem hendes fod og op gennem hendes livmoder og befruger fostret med sang. Den vordende mor mærker stedet, hvor begivenheden finder sted, kontakter landsbyens ældste, der så afgør, hvilke strofer af sangen, der tilhører barnet.

Alle i Australien ejede - før de hvide kom til - den landstrækning, som deres sang gik hen over; og et menneskes vers var således skødet på et område. Domænet eller territoriet knytter sig således til de såkaldte songlines. Så er vi tilbage igen. Man kan så undre sig over, skriver forfatterne, nok i erkendelse af, at man skal følge godt med her, hvilken forbindelse der skulle

være mellem Australiens oprindelige befolkning og deres songlines og så den måde, hvorpå mennesket orienterer sig i og oplever byer idag. Forbindelsen, skriver de da også, er af associativ karakter, mens begrebet Urban Songlines i en dobbeltbetydning dels refererer til de linjer og landmarks, den enkelte følger på sin færden i den midlertidige by. Og samtidig er de mentale spor af historisk karakter og betydning.

Bogen lader 12 respondenter med vidt forskellige baggrunde komme godt til orde i bogen, og de fortæller en masse om, hvor og hvordan de bor i den midlertidige by, hvad de laver, hvordan de tager imod fremmede, hvornår de går over mod musikken, hvornår hvem deltager i nøgenløb og fællesbade - alt kan forekomme tilfældigt, men læser man bogen her grundigt igennem, forekommer intet mere tilfældigt. Fremover har vi alle vore songlines og strækninger at passere.

Vi kunne nævne mange, mange andre godbidder fra bogen.

Det må dog slutte således, der med et ja til et spørgsmål langt oppe i denne anmeldelse om, hvorvidt det lovede holder:

En fin bog med mange gode sidespring om opbygning, arkitektur, sikkerhed, støttepunkter, midtpunkter, alle mulige slags punkter og linjer i en midlertidig by.

Roskilde Festivalen er slut for i år. Men vi har minderne tilbage - og så en bog der kan hjælpe os med at reflektere over, hvad det egentlig var, vi lavede der, hvordan vi bar os ad med at være lige på DET spotpunkt på DET tidspunkt. Og at hjælpe os med at se, at der er fine paralleller af universel karakter til den kreative og instinktive åre i samfund i Venedig, London og Wien med disse byers arkitektoniske og sociologiske modeller for eksperimentelle scener og rum. Og at der altså også er en urinstinktiv mening med det hele.

